

Dr. Korošec v Šoštanju. Dne 8. oktobra po ranem sv. opraviilu ob pol 9. uri se vrši v Šoštanju v glavni dvorani hotela «Union» okrajni shod Slovenske ljudske stranke za ves šoštanjski okraj. Govorijo gg.: dr. Korošec, poslanec Pušenjak in urednik «Slovenca» Smodej. Povabljeni vsi naši somišljeniki šoštanjskega okraja: kmetje, delavstvo in obrtniki!

OKRAJNI SHOD KZ V KOZJEM.

Ze celo leto so želeli naši vrli pristaši kozjanskega okraja večjega shoda Kmetijske zveze za cel okraj. Od kar pa je samostojni minister Pucelj na svojem shodu v Kozjem doživel tako strahovit poraz, so vrli naši možje hoteli z veličastnim okrajnim shodom pred svetom pokazati, da kozjanski okraj ni le proti samostojnim, ampak da je odločno v taboru Slovenske ljudske stranke. V nedeljo, 17. septembra je kozjanski okraj to res javno in slovesno pokazal. To je bil za našo stranko v kozjanskem okraju dan zmagovalstva. Iz vseh 13 župnij kozjanskega okraja so naši vrli pristaši prispeeli na okrajni shod Kmetijske zveze. Shod se je vršil v prostori gospe Franciške Kobijeve, ki ji za njeno blagoraklonjenost izrekamo s tem javno zahvalo. Otvoril ga je preč. g. dekan Marko Tomažič ter kot okrajni načelnik, ki že nad 25 let načeljuje okrajnemu odboru, pozdravil dobrih 1000 zborovalcev broječo množico. Za predsednika okrajnemu shodu je predlagal našega vrlega Martina Vrečka, ki ima poleg gospoda dekana za kozjanski okraj, posebno za gradnjo cest, gotovo največje zasluge. Zborovalci ga navdušeno pozdravijo kot predsednika shoda. Prvi je govoril domači poslanec Davorin Krajnc. Jasno je razložil in prepričevalno utemeljeval, zakaj je potrebna vera in njene zapovedi tudi v javnem življenju, predvsem v politiki. Lepo je rekel: «Za-se dobro gospodariti zna tudi tisti, ki nima vere; a za druge, posebno za siromake dobro gospodariti more in zna samo tisti, ki ga vodi globoka vera in božje zapovedi. Kdo pa ima bolj dolžnost gospodariti za druge, zlasti za ubožnejše sloje, ko tisti, ki vodijo državo, ministri in poslanci. Ako teh ne vodi vera, jih pri njih državnem gospodarstvu tudi ne vodi ljubezen in pravičnost, ampak samoljubje in krivico. Kako lažljivo je bilo govorjenje samostojnih, da vera v politiki nima nič opraviti! Ravno oni sami so najživejši dokaz, kam dovedejo ljudstvo poslanci, ki jih v politiki ne vodi vera. Z vero pa mora biti tesno združena ljubezen do slovenskega maternege jezika, ki si ga pri vsem spoštovanju do srbsčine ne damo vzeti! Tudi druge posebnosti, verske in gospodarske, zlasti pa našo slovensko kulturo in izobrazbo, si hočemo ohraniti. Zato zahtevamo avtonomijo združene Slovenije. Za poslanca Krajncem je nastopil poslanec Stanovnik, dolgoletni župan iz Horjula na Kranjskem, ki je tudi načelnik županske zveze za Slovenijo. Govoril je s posebnim povdorkom o krivici, ki jo dela vlada nam katoličanom glede šole. Katoliški starši so zidali šole in vsled tega obremenili občine s težkimi dokladi, oni jih morajo popravljati, skrbeti za kurjavo itd. A odločati o šoli hoče samo vlada. In ta vlada, v kateri sedijo samostojneži, je sklenila v ustavi, da je odslej veronank prost predmet, ki ga otrok obiskuje ali pa ne. Doslej v šolskem izpisevalu na prvem mestu bo veronank odslej postavljen na najzadnje mesto! Ali ni to žalostno? Na podlagi ustave, s katero se samostojneži bahajo, je pred 14 dnevi sklenil Višji šolski svet, da šolske otroke tudi k šolskim mašam, k spovedi in obhajilu ne more nikdo siliti! Daleč smo prišli s pomočjo tistih poslancev, ki so jim žalibog tudi mnogi katoliški Slovenci dali glasove! Oba poslanca, Krajnc in Stanovnik, sta tudi prav obširno govorila o škodljivem državnem gospodarstvu sedanje vlade in žela od zborovalcev hvaležno odobravanja.

Kar dvigali pa so se zborovalci v navdušenju, ko je urednik «Slovenca» g. Smodej govoril o avtonomiji Slovenije. Tako jasno in priprosto a ob enem odločno je razložil, kako je avtonomijo zedinjene Slovenije zahteval dr. Korošec že ob razsulu leta 1918 v Švici; Srbi so na njegovo zahtevo pristali. Tudi v narodnem predstavništvu pred volitvami leta 1920 so Srbi živeli v prepričanju, da Slovencem gre avtonomija. A prišli so po volitvah leta 1920 v Beograd slovenski samostojneži, se tam predstavljali kot edini pravi predstavniki Slovencev ter sramotno glasovali za centralizem in delitev že itak med tri države razkosane Slovenije. A trdemu boju Jugoslovanskega kluba se je zahvaliti, da smo danes že bliže avtonomije, nego si sami mislimo! Ljudje, ki so ustvarili centralistično ustavo, danes zborujejo, da centralistično ustavo preuredijo in pokrajina dajo avtonomijo. To je velikansko zadoščenje za Slovensko ljudsko stranko, ki je skoro dve leti edina zahtevala zakonodajno avtonomijo nerazdeljene Slovenije.

A boriti se je treba za avtonomijo, gospodarske pravice kmetijskega, delavskega in malega obrtnega stanu ter za enakopravnost katoliške Cerkve še dalje, do konca. Naše orožje je naša organizacija! O tem je govoril strankin tajnik Krajnc. Pokazal je sadove dobro izvedene organizacije z vzgledi iz drugih stanov in držav, posebno uspehe organizacij katoličanov. H koncu je navedel besede sv. Avguština, ki veljajo današnjemu času prav posebno: Mnogi se pritožujejo nad trpljenjem, češ, saj mi tega nismo zaslužili. A sv. Avguštin pravi: «Tudi tisti, ki se imajo za nedolžne in v splošni bedi trpijo s krivimi, niso tako nedolžni, kakor si mislijo. Ker niso dovolj korajžno nastopili proti hudemu, ker so pustili mirno, da se je hudobija širila. Hudobneži so se združili in organizirali, dobri ne. Dobri so malodušno in obupno stokali, če je hudobija slavila zmagovalstvo, a niso storili ničesar, da bi jim hudobnim zmagovalcem iztrgali. Na skrivnem so polnili zrak s slabimi tožbami, namesto, da bi se zbrali in ka-

kor mogočna vojska vstali in hodobijo pogazili!« Ali ne veljajo te besede tudi marsikateremu izmed nas, ki se ni dovolj bragal za našo organizacijo Kmetijske zveze, ki hoče z združenimi močmi streli zmaju v Beogradu trojno glavo centralizma, kapitalizma in svobodomiselnosti?

Na koncu zborovanja je tajnik Krajnc predlagal sledečo resolucijo: «Dne 17. septembra na shodu KZ v Kozjem zbrani zborovalci odobravamo delovanje Jugoslovanskega kluba, mu izrekamo svoje popolno zaupanje, ter ga pozivamo, da vztraja v borbi za avtonomijo Slovenije. Najodločneje protestiramo zoper namerjavani šolski zakon, ki bi vzel staršem pravico do odločevanja o vzgoji lastnih otrok». Resolucije je vsa tisočera množica z navdušenjem sprejela. Proti resoluciji sta glasovala samo dva fanta, Jevšnik iz Kozjega in Turnšek iz Pilštanja, ki sta plaho boječ dvignila roke proti. Značilno je, da je na zadnjem Puceljevem shodu glasovalo za samostojno šest ljudi, na našem pa med tisoč zborovalci še samo dva. Pazite dobro, da se teh dveh ne izgubite, kaj boste imeli potem za seme?

Cele dve in pol ure je trajalo zborovanje. Ljudje so vztrajali do konca! Še ko je ob pol 2. uri predsednik Vrečko zaključil shod, so ljudje rekli: «Škoda, da je konec! Še bi dalje poslušali!»

Vrlo ljudstvo kozjanskega okraja! Na pravi poti si! Drži se je stanovitno! Bodi ponosno na 17. september, ko si javno pokazalo tudi vsemu svetu, kako dobro in katoliško si! Bodi ponosno, da pripadaš stranki, ki nosi na svojem praporu gesla: katoličanstvo, avtonomija ter dejanska ljubezen do ubogih! Bog vas živi! Prihodnje leto zopet na tako veselo svidenje, kakor je bilo letošnje, 17. septembra.

Tinje pri Slov. Bistrici. nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil pri nas shod SKZ ozir. SLS, na katerega je prišel poročat poslanec g. Davorin Krajnc. Mnogobrojni množici je na prostem pred farovžem v poljudnem govoru razložil notranji in zunanji politični položaj in program, na katerem delajo naši poslanci za zboljšanje našega stanja. Ljudstvo je pazno in z navdušenjem poslušalo govor poslanca ter živahno sprejelo resolucije.

Bočna. Ze drugič v letošnjem letu smo imeli v nedeljo, 17. septembra zborovanje KZ. Poslanec Pušenjak nam je razložil sedanjo davčno politiko in govoril o davčnem zakonu, kateri bi odgovarjal gospodarskim razmeram in uvaževal gospodarsko šibke sloje. Nato se je vnela jako živahna razprava o težkočah splavarjev pri pristanišnih kapitanatih na Savi, o slabih poštnih zvezah v okraju, o stališču kmeta in delavca, o zavarovanju za starost in onemoglost, o vojaških zadevah, o razdelitvi, ozir. združitvi občin itd. Gospod poslanec nam je dal temeljita pojasnila in obljubil posredovanje. Takih zborovanj, na katerih se tako lepo povdarja stališče kmeta kakor tudi delavca in bodri k vzajemnemu delu, želimo še več. Posebno hvalo smo dolžni našemu županu, ki je spretno vodil celo zborovanje in spravil v razgovor vsa najbolj pereča vprašanja.

Politični ogled.

Država SHS.

Ministrskega predsednika Pašiča še vedno ni nazaj in kakor so obetali poprej njegovo vrnitev s 15. 9. tako jo naznanjajo sedaj s koncem septembra, ne da se pa prikriti, da v vladnih krogih jako neugodno deluje njegova dolga odsotnost. Prave zveze med radikali in demokrati že davno ni več, pa tudi obe stranki sta v razkroju, ki se še posebno pospešuje vsled zagrebškega kongresa, ki je tako odločno vstal proti nepoštenosti in korupciji v vladnem taboru. Pašič ne bo mogel umiriti duhov in splošno se govori po Beogradu, da se bode boljši del radikalcev Stojana Protića oklenil.

Da prikrije svojo zanikernost glede reševanja invalidskega vprašanja, je sklicala pretečeni teden vlada mednarodni invalidski kongres z začetkom v Ljubljani, nadaljevanjem v Zagrebu in zaključkom v Beogradu. Na kongres je povabila samo zavezniške vlade, naj pošljejo nekaj svojih «zanesljivih» invalidov, kakor je tudi hotela, da tudi naše invalide zastopajo samo taki, ki še verjamejo vladnim obljubam. Invalidska organizacija je proti temu zagrozila s protestnimi shodi po celi državi in vlada, da invalide zopet pomiri, je natrosila novih obljub ter sveto obljubila, da invalidski zakon takoj vzame v delo in rešitev. Pri začetku kongresa so še bili navzoči pravi zastopniki naših invalidov, potem jim je pa postalo obljub, gostij in parad preveč, pa so se odstranili in samo par vladnih privržencev je ostalo. V Zagrebu so pravi invalidi, ko je bila na trgu vojaška parada in godba, klicali proti vojni in vladi, ki samo obljublja, v Beogradu so pa prišli pred skupščino in finančni minister je moral zapustiti sejo ter se izjaviti, kdaj misli izdati potrebna denarna sredstva za invalidske podpore. Pa se ne da preveč zanašati na ministra, prej odpre blagajno za gg. Wranglovce, sedaj celo za grške begunce, kakor pa za domače uboge žrtve svetovne vojske.

Kakor invalidsko, tako polaga vlada tudi uradniško vprašanje vedno na stran in dan na dan se pojavljajo po listih gorostasni primeri vladne brezbriznosti za svoje uslužbence, ki v mnogih krajih svojih sramotno nizkih plač že po več mesecev niso prejeli.

Ministre še vedno iščejo ter ne morejo skupaj spraviti potrebnih sej o zunanjih politiki, o pobujanju draginje, o oskrbi revnih krajev ter niti to, da bi ministri predložili svoje zahteve in račune za proračun v letu 1923.

Demokrati so posebno «srečno» določili, naj ministri Timotijević, Krstelj in Žerjav posredujejo gled sporov in razdorov v demokratskem klubu. Baš pravi so si izbrali, Timotijević spravi k večjemu kaj na papir, Krstelj sledi kot senca Pribečeviću in Žerjav je — poln umazanih afer in spletkarij.

Veliki rovar general baron von Wrangel spet posebno živo pripravlja in kuje svoje zločinske naklepe na našem ozemlju pod zaščito beograjskih politikov in oblasti. Razkrit je njegov nov poskus prevrata v Bolgariji.

Okrog Carigrada in Dardanel.

Anglija bi rada v isto vrsto s svojimi črnici iz kalonij postavila tudi oborožene sile drugih držav proti Turčiji. V svoji noti ali sporočilu govori naravnost o tem, naj tudi druge države odpošljejo svoje čete v Tracijo. Kar čez noč se sklepajo nove vojne pogodbe, tako med Jugoslavijo in Češko, kakor med Rumunijo in Poljsko, pohodi se še pa niso začeli in bi bili zlasti pri nas pravi zločin nad narodom in državo. Po beograjskih listih se dovolj hujska proti Turčiji, ne manjka pa tudi treznih glasov, ki zahtevajo strogo nepristranost naše države.

Rusija se s Turčijo popolnoma strinja ter je to sporočila tudi angleškemu zunanjemu ministrstvu. — Sovjetska vlada Rusije se čuti popolnoma moralno vezano na pogodbo, sklenjeno leta 1921 z angorsko vlado v Moskvi. Ta pogodba določa tudi, da so Dardanele svobodne za trgovske ladje. Statut paroplovbe skozi Dardanele pa se ima izdelati končno šele tedaj, ko se doseže sporazum s sosednimi državami, to je državami Črnega morja.

Nota dalje izraža popolno zadovoljstvo, da se je Turčija uprla diktatom sevreskega mira in da je Turčija znala braniti svojo neodvisnost.

Sovjetska Rusija v noti na angleškega zunanjega ministra tudi med drugim izjavlja, da odklanja sklepe morebitne konference v Benetkah ali kje drugod, ki se tičejo ureditve vprašanj bližnjega orijenta.

V bojih med Grki in Turki je bilo uničenih popolnoma 12 grških divizij, dve tretini grške vojske je pa ujeto. Turška vojska ima pa prav malo izgub in 20 njenih divizij še stoji sveže in nedotaknjeno. Polom grške vojske izvira iz narodnega odpora proti vojni, ljudje se niso hoteli bojevati ter so se sami predajali, dočim so bili Turki splošno prežeti z zavestjo, da je njihova stvar poštna in pravična.

Društvo narodov.

Na seji Društva narodov je zvezni svetnik Motta prebral poročilo o manjšinah. Razprava se je preložila za pozneje. Poročilo vsebuje pravice narodnostnih manjšin, pa tudi dolžnosti do države, v kateri živijo. V tem poročilu je obsežen Benešov predlog, naj glavno tajništvo Društva narodov vodi evidenco, kako manjšine izvršujejo svoje dolžnosti napram svoji državi.

Madžarska je sklepčno sprejeta kot članica v Društvo narodov.

Poročilo o Avstriji je gotovo in kakor se zatrjuje, se misli sedaj z večjo resnostjo in v nemu reševati ter podpreti avstrijsko republiko. Poročevalec v odseku je naglašal, da so v prvi vrsti potrebne trgovske pogodbe Avstrije s sosednimi državami in da se morajo razne ovire prometa in prepovedi odpraviti.

PRIJATELJI DIJAKOV!

Dijaki stradajo, hudo stradajo. Draginja je neznosna, ne morejo si plačati hrane. Zato mnogi dijaki nimajo večerje. S praznim želodcem morajo iti spat. Strašno hudo pa je za mladi želodec, če mu ga preprede pajek s pajčevino. Prijatelji gladojučega dijaštva v Mariboru so sklenili, pripraviti revežem toplo večerjo. Zato prosijo dobre krščanske Slovence in Slovenke, žene in može, fante in dekleta, da pomagajo dijakom z milimi darovi. Krščanska srca! Gladujoči dijaki so Vaši sinovi, so sinovi nepremožnih kmetov in delavcev! Napravite v vseh župnijah posebne odbore za nabiranje darov za «Dijaško večerjo». V vsaki vasi naj gresta po dva fanta ali dve dekleti ali dva dobra moža od hiše do hiše in naj zberejo kar dobijo: krompir, fižol, raznovrstno žito, jabolka, drva, pa tudi denar. Določite čas, kdaj bodeite zbirali. Preč. gg. dušni pastirji pa naj bodo tako dobri in prijazni, da to zbirco toplo priporočijo. Pošljite nabrane darove na naslov: «Odbor dijaške večerje» v Mariboru, Cirilova tiskarna. — Vsem darovalcem in sotrudnikom že vnaprej najprisrčnejša zahvala! Za «Dijaško večerjo» — dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Tedenske novice.

Sestdesetletnico Slomškove smrti bodo praznovali na prav slovesen način na Ponikvi ob južni železni i. 24. t. m. z odkritjem nove spominske plošče, s pridigo g. dr. Medveda in slavnostnim govorom pri odkritju plošče, katerega bo govoril gospod profesor Vesenjak iz Maribora. Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu.

SKS je napredovala! Ko je SKS priredila kmetijski praznik na Bledu ter so gospod minister ter g. poslanca kvasili vse mogoče stvari, so bili vendar toliko pametni, da niso prav nič obljubili, kako bodo skušali pomagati kmetu, kateri je letos jako hudo udarjen radi slabe letine, ker so pač spoznali, da je bolje nič obljubljati, ker ljudstvo njihovim obljubam itak nič ne veruje. SKS, čestitavo k napredku!

Na našo veliko žalost moramo konstatirati, da je g. minister Pucelj vendar enkrat nekaj dobrega naredil. Za praznik na Bledu je izdajalo vodstvo SKS po krajevnih odborih izkaznice za polovično vožnjo, katerih so se poslužili ljudje, da so po stari navadi šli na božjo pot na Brezje ter na Bled in to enkrat za polovično

vožnjo. Na Brezjah je bilo na Mali Šmaren ljudi več tisoč, ki so se norčevali, da je gospod minister Pucelj vsaj enkrat nekaj dobrega ukrenil.

Za prebivalstvo ob meji. Carinska oblast je za one, ki vozijo v 10 km obmejnem pasu kako blago z živino in vozovi čez mejo, odredila takozvane »obveznice«. Ako pelješ žito v mlin na Muri ali plohe na žage čez mejo, oziroma kako drugo blago v predelavo onstran meje, moraš predložiti pri vsakokratnem prevozu naslednjo obveznico: »S tem se obvezujem, da hočem na prvi poziv carinarnice mariborske položiti vse izvozne carinske dajatve, kakor tudi odgovarjajočo vrednost v tuji devizi za (tu navedeš vrsto in količino blaga) koje izvozim v Avstrijo radi (navedeš, da žito daš zamleti ali plohe zažagati v deske, ali pa splošno navedeš izraz »radi preradživanja«) ako v roku od (koliko mesecev) ne pripeljem (prinesem) v našo kraljevino odgovarjajočo količino za blago, ki ga izvozim. Datum. Podpis. — Zupanstvo naj pristavi: »Občinski urad potrjuje, da imovinsko stanje g. iz h. št. dovoljno zagotavlja gornjo zahtevo carinarnice mariborske. — Občinski urad dne Zupan. Tako »obveznica« mora po obstoječi naredbi vsakdo, kdor prepeljuje kako blago v predelavo onstran meje (žito, hloče, oljnatu semena, kože itd.), prinesiti izpolnjeno pristojni carinarnici. Podpisani sem naprosil Cirilovo tiskarno v Mariboru, da založi take tiskane obveznice. Zupani naj tako naročijo te tiskovine, da lahko z njimi postrežejo občanom. Se enkrat pa opozarjam prebivalstvo v obmejnih občinah, da vse pritožbe glede obmejnega prometa pošlje meni ali poslancu Roškarju. Slišim namreč, da nekatere carinarnice ob meji in pograničarji čisto po nepotrebnem sekirajo naše ljudi. — Franjo Zebot.

Posredovanje gospodu pošlanca Pušenjaka. (Dopis iz Nazarij. V zadnjem času je Savinja toliko narastla, da lahko vozijo splavi, ki vozijo naš glavni pridelek, les v Slavonijo, Srbijo itd. Splavarji, ki se vrnejo nazaj, pripovedujejo o sitnostih, katere povzročajo splavarjem kapitani ob pristaniščih, kakor tudi o velikih pristojbinah. Kmetška zveza se je obrnila na gospoda poslanca Pušenjaka, ki bo te dni posredoval v Beogradu in v Slov. Gospodarju objavil uspeh intervencije. Delati moramo tudi na to, da bo dovoljenje za splavarje podeljevalo okr. glavarstvo, a ne ministrstvo v Beogradu.

Živalidski shodi se vršijo v nedeljo, dne 24. septembra pri Sv. Martinu pod Mariborom v gostilni gospe Hmer ob 8. uri zjutraj. V nedeljo dne 1. oktobra pri Sv. Barbari pri Mariboru v gostilni g. Kraner, ob 8. uri zjutraj. Vojni invalidi, vdove in sirote, vsi na shod, gre za vaše koristi.

Občni zbor Dekliške zveze v Celju. Dne 24. t. m. se vrši v Celju pri Belem volu občni zbor tukajšnje Dekliške zveze in na koncu kratka predstava. Prijazno vabimo vse članice in nečlanice k obilni udeležbi na svidenje in Bog živi!

Zanimivosti od Sv. Ane v Slov. gor. Tukajšnje Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 24. septembra 1922 po večernih gledaliških igrah »Na Visokem« in šaljiv prizor »Dva nasprotna značaja«. Med odmorom bo igral tamburaški zbor ob Sv. Benediktu. Lepo vabljeni domačini in sosedje. — Dne 1. oktobra se bo vršila redka slavnost zlate poroke Jožefa in Marije Mažir. Poročal ju bode sin č. g. Franc Mažir, župnik v Springfieldu v Ameriki, ki je za to slavnost prišel iz daljnega kraja v domovino. Zlatoporočencema božji blagoslov in še na mnoga leta.

Čisto slabostojna surovost. Iz Šmartna ob Dreti nam poročajo: V naši župniji živi par nadutih liberalcev, ki po ceni kupujejo od kmetov in so prišli do bogastva. Ker je potrebno, da je vsak bogataš, ki obogati na račun kmetškega ljudstva, liberalce, so ti magnati sveda prav veliki liberalci, ki sovražijo vse, kar je krščansko. Posebno so jim trn v peti shodi KZ. Pridejo na vsak shod, a ne da bi se oglasili k besedi in skušali pobiti izvajanja govornika, temveč se derejo, kakor kakšni paglavci, delajo neumestne, bedaste medklice in kažejo na ta način svojo oliko in izobrazbo. Prišli so tudi preteklo nedeljo, dne 17. t. m. na naš shod in z ne-slanimi medklicami motili poslanca Pušenjaka, ki nam je poročal o političnem in gospodarskem položaju. Odlikovali so se načelnik okrajnega zastopa Zidarn, lesni trgovec Sever, in nabudni sinček načelnika okr. zastopa Pepček. Navzoči kmetje so se zgražali nad surovostjo teh magnatov, odločno proti njim nastopili, kar je pomagalo; veliki politiki Sever in Bak z žlahto, ki so se junaske drli v veži, so — korajžno odkurili. V onemogli jezi je začel Sever psovati kmete, katerim je privoščil sledeče poklone: Vi ubogi gorjanci se pustite plaušati. Vi, ki ne znate drugalo, ko doma čepeti in v cerkev hoditi. Psovanje liberalnega samostojneža, kateri se ima »gorjancem« zahvaliti, da je danes lahko bogat človek, je ogorčila navzoče kmete. Sklenili so, da mu ne bodo v bodoče več prodajali lesa, temveč se sami združili. Sever naj kupčuje v bodoče le s samostojneži in na račun svojih političnih pristašev bogati, pristašev KZ se pa naj izogiblje. Po odhodu samostojnežev smo mirno zborovali nad eno uro in se po končanem govoru razgovorili o vseh perečih vprašanjih. V celi župniji vlada veliko veselje, ker se je, in sicer prvič posrečilo mirno zborovanje, ko so znani kričarji vsled nevolje ljudstva morali oditi. Časi so minuli, ko so kapitalisti komandirali celo faro. Baku in njegovemu sinu nujno svetujemo, da se brigata za ceste v okraju, si ogledata most v Spod. Rečici, ki je v sramoto celemu okraju, Sever pa se naj začne učiti, da ne bo prodajal, tako strahovite nevednosti, ko zadajo nedeljo. Gg. samostojneži! Z nevednostjo in surovostjo ne boste vzdržali stranke. Nad tako surovostjo na shodu in psovanjem pristašev, kakor tudi g. okrajnega komisarja, iz verande gostilne po shodu, se zgražajo vsi liberalci v okraju. Gg. Sever in Bak, taki nastopi škodujejo celemu okraju, psovanje kmetov z ubogimi »gorjanci, ki se pustijo plaušati, pa se bo bridko maščevalo.

Skraino razdražena potrpežljivost. (Dopis od Sv. Marjete pri Moškanjcih). Dika učiteljstva vsega okraja je nedvomno naš učitelj Čepič. Gostilna, lov in ribolov.

da zato se briga, šola mu je deveta briga. Radovedni smo, kako dolgo bo še ta dični gospod dražil naše poštene kmečke živce in kedaj se bo naše šolske vodstvo pobrigalo, da se človek, kakor je on, ali pošteno opomni k izpolnjevanju učiteljskih dolžnosti, ali pa odstrani. Pa kaj je našemu šolskemu vodstvu mar, če ta gospodič mesto v šoli, rajši sedi v gostilni, ali pa, preobložen vinske kapljice v šoli zaspi itd. V šoli je pobrala njegova gospa otrokom denar za knjige. Denar naših žuljev je učitelj zapil, otroci so pa ostali brez tako potrebnih knjig. To so žalostne razmere in če se naše šolsko vodstvo ne bo pobrigalo, da se taki elementi iz naše šole odstranijo, bomo se pobrigali sami, kajti na noben način nečemo v prihodnjem šolskem letu zaupati naših otrok temu priganjaču slabostojne.

Število letošnjih birmancev znaša v dekaniji Dravsko polje 1495, Ljutomer 3787, Saleška dolina 1931, Laško 5234. Z mariborskimi birmanci znaša število vseh letos birmanih 12.004.

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. bo na kvaterno nedeljo, velik romarski shod; v soboto zvečer ob pol 6. uri romarska pridiga, pete litanije, rimska procesija. V nedeljo od 4. ure naprej sv. maše. Romarske pridige so ob pol 7. in ob pol 10. uri. Za spovednike je preskrbljeno.

Kakor prejšnja leta, bo tudi letos in za naprej na rožnicenski nedeljo, letos dne 1. oktobra v romarski cerkvi Matere Božje na Kokarjih v župniji Rečica ob Savinji služba božja ob 10. uri. Romarji povabljeni. Cerkveno predstojništvo.

Fantovski teden s predavanji priredi Orel na Teharjih od 25. sept. do 30. sept. t. l. Na programu so najvažnejša vsakdanja vprašanja, katera mora vsak kat. naobražen človek vedeti in brez katerih ne more prav spoznati in umeti svobodomiselnih organizacij. Predavanja se vrše ob 8.—10. ure zvečer v društvenem lokalu (čitalnici) na Teharjih. Pridite vsi Orli in naši prijatelji, zlasti vabljeni ste Orli iz celjskega odseka in vse naše delavstvo iz Štor. Kličemo vam bratski pozdrav Bog živi in na veselo svidenje!

«Orliča», glasila naših malčkov, orlovskega naraščaja, drugi letnik je končan. Z začetkom šol in sicer s prvim oktobrom vstopi »Orlič« v tretje leto svojega obstoja. Bil je vedno ljubezljiv in podučen sobrat orlovskim naraščajnikom in orlovskim gojenkam. In tak obljublja ostati tudi zanaprej. Izhaja vsak mesec. Naročnina je vsled splošne draginje malo dražja. Za odseke in krožke se naroče najmanj 20 izvodov pod skupnim zavikom, stane po 3 dinarje letno, za vse druge naročnike pa po 5 dinarjev za celo leto. Kaj pa je danes 20 kron in še to za celo leto? »Orliča« toplo priporočamo in želimo mnogo, mnogo uspehal Bog živi!

Stanje delovnega trga. (Tedensko poročilo za čas od 3. septembra do 16. septembra 1922). Prosta mesta bila prijavljena: 150 moškim, 109 ženskam, skupaj 259. Dela je iskalo: 271 moških, 123 žensk, skupaj 394. Zaposlili je bilo mogoče: 118 moških, 58 žensk, skupaj 176. Brezposelnih je ostalo: 475 moških, 212 žensk, skupaj 687. Podpora (brezposelnost) ni dobil nihče. Promet od 1. do 16. septembra 1922 izkazuje 10.684 strank in sicer 5056 delodajalcev, 5628 delojemalcev, ter 2535 uspešnih nakazil dela. Delo dobijo: hlapeci in dekle, viničarji in majarji, drvarji, kleparji, kovači, delavci kos in srpov, železolarji, galvanizerji, cizlerji, medeninarji, mizarji, lesni strugarji, usnarji, sedlarji, čevljarji, krojači in šivilje, dekle v gostilno, kuharice v restavracijo in hotel, mesarji slaščičarji, prekajevalci, zidarji, tesarji, pleskarji, kuharice, sobarice, služkinje. Dela iščejo: hlapeci in dekle, oskrbniki, majarji in viničarji, rudarji, vrtnarji, kovači, ključavničarji, monterji mizarji, sodarji, žagarji, sedlarji, usnarji, tkalci, brivci, krojači, čevljarji, peki, mesarji, šivilje, natakarji, na takarice, gostilniško oseboje, slugo, tovarniški delavci in delavke, strojniki, trgovski sodrujniki in sodrujnice, 52 dninarjev in dninaric, pisarniške moči itd. — Splošen pregled: Največ brezposelnih je v kovinarstvu (ključavničarji), v industriji za živila (peki, mesarji), dninarjev je vseh vrst, ter v raznih prostih poklicih, (slugo, pisarniške moči). V slabih življenjskih razmerah je trgovsko in gostilniško oseboje. V splošnem pa je brezposelnost zadnje dni nekoliko padla, a v bližnjem času je pričakovati njenega naraščanja.

Izpred sodišča. Otroka umorila. 21 letna delavka Marija Pivec iz Stare gore pri St. Ilju v Slov. goricah je dalje časa uživala prepovedano ljubezen z Jožefom Bračkom iz Dobrenja. Sad te ljubezni je bil sinček, rojen v maju t. l. Oče je redno skrbel za otroka, dočim se mati ni dosti brigala za svoje dete. Priče so celo izpovedale, da se ga je že večkrat skušala znebiti. Otroka, brez dovoljne hrane in nege, je vidno hiral in nekega dne je odšla, češ, da nosi otroka k zdravniku. Kmalu pa se je vrnila z mrtvim otrokom. Gospodu župniku je sicer naznanila smrt, ni pa hotela dovoliti ogled trupla. Na župnikovo prigovarjanje je prišel poklicati zdravnik, ki je po raztelesenju ugotovil nasilno smrt potom zadavljenja. Nečloveška mati je sicer tajila svoj zločin, kar pa ji ni pomagalo. Porotniki so jo obsodili na smrt na vesalih.

Svojo ženo umoril. Pravi tip zločinca je čevljar Andrej Lichtenwallner iz Koga pri Središču. S svojo prvo ženo je živel v večnem prepiru. Zaradi surovega pretepanja svoje žene je bil obsojen na tri mesece težke ječe. Po prestani kazni, ki je imela za posledico ločit v zakona, je priležno živel z omoženo Antonijo Medikovo. Zaradi svojega nemoralnega življenja je živel v razprtiji z vsemi sosedi. Iz jeze je na to streljal na Jožefa Pintariča, kar mu je prineslo pet let težke ječe. Ker je med tem njegova prava žena umrla, se je po prihodni iz ječe poročil z bogato pos. M. Zorec, ki mu je tudi zapisala del posestva. Toda zločinec se ni spreobrnil. Z drugo ženo je postopal še huje ko s prvo in lani je

bil obsojen za to na 6 mesecev težke ječe. Prišlo je tudi tokrat do ločitve zakona. To ga je tako pogrelo, da je prišel k bivši svoji ženi in jo zadavil. V svrhu zaslišanja novih prič, je bila razprava preložena. Zaslužena vrv mu ne odide.

Redar ubil napadalec. Od sobote na nedeljo je opazil zagrebški redar dva sumljiva moška, od katerih je nosil eden vrečo na hrbtu. Policaj je pozval oba na »stoj«; na kar je eden od sumljivcev pobegnil, drugi pa je navalil na redarja. V silobranu je ustrelil redar napadalec. O celi zadevi se vodi preiskava.

Silne poplave po Dalmaciji. Vsled nalivov zadnjih dni so bile po nekaterih krajih Dalmacije tako silne poplave, da je valovje odneslo ter uničilo še to malenkost letine, ki je preostala od suše. Vsled povodnji je največ trpelo mesto Vrgovec z okolico. Oblak se je utrgal nad mestom ter okolico in vode so odnesle koruzo in povzročile škode nad 10 milijonov kron. To je tokom treh let že četrta poplava, ki je odnesla tokrat narodu še seme.

Grozen vihar v Kovilju v Sremu. Na posestvu pravoslavne patrijarha v sremskem Kovilju je razsajal te dni grozen vihar, ki je povzročil veliko nesrečo. Vihar je izbruhnil krog druge ure popoldne in porušil obe šupi, ki sta bili dolgi vsaka po 50 metrov. Šupi sta bili ob času viharja polni poljskih delavcev, ki so po večini se še pravočasno rešili, a veliko jih je bilo vsled perušenja nevarno ranjenih, od teh 5 težko, enega dečka in enega slugo še doslej niso našli. Ubityh je pet konj, zlomljenih veliko vozov in drugega poljedelskega crodja. Škoda je zelo velika.

Boj odmetnikov v južni Srbiji. V beograjskem »Vremenu« čitamo: Dne 15. m. m. je prišlo nekaj kmetov iz Grabanice v peškem okraju na metolijsko-drenovačko orožniško postajo s prošnjo, da se jim dajo puške, da ubijejo zloglasnega odmetnika Sadri Gjemu iz Bokšića, ki je še leta 1919 pobegnil v gore in je strah in trepet vsega prebivalstva. Na svoji roparski duši nosi Sadri Gjemo nekoliko umorov in številno tatvin in ropov. Orožništvo je prošnji ugodilo in oboroženi kmetje so odšli v vas Grabovnik, kamor so vedeli, da pride ta dan razbojnik s svojimi ljudmi, kjer so se poskrili v zasedo. Okrog 7. ure zvečer, v mraku, se je prikazal Sadri Gjemo s tremi svojimi možmi pred vasjo. Prva zaseda ga je vzela na »muho« in smrtno zadet se je Sadri Gjemo zrušil z divjim krikom na tla. Njegovi tovariši, ki so bili tudi ranjeni, so zbežali. Mrtvega Sadrija so prenesli v vas, dočim je oddelek vojaštva odšel za pobeglimi odmetniki. Pozneje je bil ubit odmetnik Jovan Cerović, pri katerem so našli pisma, da se je pripravljala obširna akcija (politična?). Na podlagi teh pisem je bilo več oseb aretiranih in se pričakuje zanimivih razkritij. — V južni Srbiji (Macedoniji) vre . . .

Dr. Vilko Marin ordinira zopet v Razlagovi ulici št. 15. Opozarjamo na današnji oglas.

Gospodarstvo.

VINARSKO-SADJARSKA IN SREDNJA KMETIJSKA SOLA V MARIBORU.

Mariborska vinarska in sadjarska šola obhaja letos svojo petdesetletnico. Njene zasluge za prosopeh in napredek spodnještajerskega vinarstva in sadjarstva so znane in priznane in zato ni potrebno, da jih še posebno povdarjamo. Iz te šole je izšel velik broj umnih in izobraženih kmetovalcev, ki so po posameznih krajih naše domovine izboljšali in vzorno uredili lastno gospodarstvo ter so z dobrim zgledom bodrili druge, da se je samo v poedinah krajih, marveč po celih okrajih dvignilo poljedelstvo, zlasti dve njegovi važni panogi: vinogradarstvo in sadjarstvo.

Mariborska šola kot nižja vinarska in sadjarska šola je dostopna vsem kmetiskim mladeničem, ker ne zahteva druge predizobrazbe, kakor ljudskošolsko. V njej se kmetiski mladeniči ne odtujijo kmetškemu stanu, ker morajo sami opravljati dela po vinogradu, na polju in po sadonosniku. Šola s takim ustrojem ni samo dobra in koristna, ona je nujno potrebna; in ako bi je ne imeli, bi jo morali ustanoviti.

Vspričo tega bi bilo smatrati za neverjetno in nemogoče, da bi se v naši domovini našel kdo, ki se imenuje prijatelj slovenskega kmeta, pa hoče tega kmeta oropati velevažnega strokovno-podučnega zavoda. Toda, kar pameten človek smatra za neverjetno in celo nemogoče, to naši samostojneži in demokrati storijo ne samo mogoče, marveč tudi verjetno, to hočejo celo udeležiti in izvršiti.

Pred nekaj dnevi so namreč časniki prinesli vest, da je ministrski svet potrdil ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru na sedežu sedanje vinarske in sadjarske šole. Potrebni krediti za pričetek delovanja so odobreni. Šola se ima otvoriti meseca novembra. Ravnateljstvo je že razpisalo sprejem učencev v prvo šolsko leto.

Ministrski svet nas je torej na predlog poljedelskega ministra Puelja stavil pred gotovo dejstvo: na sedežu dosedanje nižje vinarske in sadjarske šole v Mariboru se naj ustanovi nova srednja kmetijska šola. Kaj pa bo s prejšnjo nižjo vinarsko šolo? Za zdaj tako hiti zatrtje samostojna in demokratičnega gospodarstva, bo vinarska šola še ostala in delovala naprej. Kar pa čez leto dni ali čez dve in tri leta? Ali ne preti naj večja nevarnost, da se bo srednja kmetijska šola ugnela v domačijo vinarske šole ter dosedanja šola izrinila? Zoper to moramo v imenu slovenskih kmetov na Štajerskem najodločneje protestirati.

Ako je srednja kmetijska šola potrebna, kakor pripovedujejo strokovnjaki okoli Puelja, naj se ustvari. Naj se pozida novo poslopje, ki bo pripravnost